

РОЗДІЛ 1

ДИДАКТИЧНІ АСПЕКТИ ЗАСТОСУВАННЯ КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ В УНІВЕРСИТЕТІ

О. М. Білик, асистент
кафедри управління персоналом

МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ МОДУЛЬНИХ ЗАВДАНЬ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ЕКОНОМІКА ПРАЦІ Й СОЦІАЛЬНО-ТРУДОВІ ВІДНОСИНИ» ДЛЯ СТУДЕНТІВ ДЕННОЇ ТА ВЕЧІРНЬОЇ ФОРМ НАВЧАННЯ

Важливою передумовою успішного засвоєння студентами теоретичних знань, практичних умінь і навичок є наполеглива і, головне, систематична робота над навчальною дисципліною.

З метою стимулювання такої роботи запроваджується проведення модульного контролю знань студентів з навчальної дисципліни «Економіка праці й соціально-трудові відносини». Методичні підходи до формування модульних завдань з даної дисципліни визначаються метою і завданням модульного контролю, які полягають в тому, щоб:

- перевірити розуміння і засвоєння студентами програмного матеріалу;
- виробити і закріпити навички проведення розрахункових робіт;
- перевірити рівень опрацювання окремих питань різних тем, що виносяться на самостійне вивчення;
- сприяти в набутті студентами вмінь і навичок письмово представляти розуміння та засвоєння певного матеріалу;
- надати студентам можливість отримати уявлення про свої здібності, засвоєння навчального матеріалу і рівень готовності до складання іспиту з даної дисципліни;
- надати викладачеві можливість визначити необхідність та напрями вдосконалення навчального процесу.

Дисципліна «Економіка праці й соціально-трудові відносини» є нормативною, включена до дисциплін циклу природничо-наукової та загальноєкономічної підготовки. Після опанування дисципліни студент повинен знати теорію і практику економіки праці як суспільно-організованої системи, в якій відбувається процес відтворення робочої сили, забезпечуються умови і процес взаємодії працівника, засобів і предметів праці; володіти систем-

ними знаннями з формування і регулювання соціально-трудових відносин з урахуванням особливостей перехідного періоду.

Програма курсу передбачає проведення протягом семестру одного модульного контролю у формі написання письмової роботи. На модуль виносяться типові задачі та вузлові питання з таких тем: об'єкт, предмет і завдання дисципліни; трудові ресурси і трудовий потенціал суспільства; праця, як сфера життєдіяльності та провідний чинник виробництва; соціально-трудові відносини як система; механізм функціонування системи соціально-трудових відносин; організаційні аспекти; соціальне партнерство; ринок праці та його регулювання; соціально-трудові відносини зайнятості; продуктивність і ефективність праці; політика доходів і оплата праці.

Перевірка розуміння та засвоєння таких тем, як: планування й організація праці; аналіз, звітність та аудит у сфері праці; моніторинг соціально-трудової сфери як інструмент регулювання й удосконалення соціально-трудових відносин; міжнародна організація праці і її вплив на розвиток соціально-трудових відносин; міжнародний досвід регулювання соціально-трудових відносин — проводиться під час написання іспиту.

Завдання модульного контролю складається з двох частин: теоретичної та практичної. Перша частина включає чотири теоретичних питання, які підібрані так, щоб максимально охопити основні проблеми з різних тем навчальної програми що виносяться на модуль. Друга частина передбачає проведення розрахункових робіт (вирішення задачі).

При формуванні модульного завдання програмний матеріал дисципліни розподіляється таким чином:

перше питання передбачає перевірку знань про сутність, категорії та структуру трудових ресурсів і трудового потенціалу суспільства (теми 1—3);

друге — контролює рівень опрацювання та засвоєння програмного матеріалу щодо формування і регулювання соціально-трудових відносин та сутності соціального партнерства (теми 4—6);

третє — охоплює питання що стосуються зайнятості населення і безробіття (теми 7—8);

четверте — вибір теми цього запитання пов'язаний з практичною частиною модульного завдання. Так, якщо задача пов'язана з розрахунком продуктивності праці — теоретичне питання повинно контролювати володіння матеріалом що стосується формування і використання доходів населення та оплати праці (тема 12); якщо задача пов'язана з системами оплати праці — теорети-

чне питання повинно контролювати рівень знань у галузі продуктивності і ефективності праці (тема 11);

практична частина — передбачає вирішення типових задач з продуктивності праці (розрахувати продуктивність праці різними методами; визначити індекс та процент зростання продуктивності праці; визначити за рахунок яких факторів, на скільки процентів за кожним фактором та в цілому по підприємству підвищилась продуктивність праці) або з оплати праці (розрахувати середній тарифний коефіцієнт, тарифний розряд, середню тарифну ставку; визначити відрядну розцінку і місячний заробіток робітника за різними системами оплати праці; розрахувати доплату до прямого заробітку, визначити питому вагу тарифу в загальному заробітку).

ЗРАЗОК МОДУЛЬНОГО ЗАВДАННЯ ДЛЯ ДЕННОЇ ТА ВЕЧІРНЬОЇ ФОРМ НАВЧАННЯ №1

1. Відтворення трудових ресурсів.
2. Суб'єкти і рівні соціально-трудових відносин.
3. Показники, які характеризують рівень безробіття.
4. Сутність, джерела та структура доходів населення.
5. Задача

Видобуток вугілля у шахті в базисному періоді становив 1610 тис. т, у звітному — 1848 тис. т. Визначити абсолютну величину та зростання виробітку на одного робітника шахти, якщо кількість робітників у базисному році становила 2600 осіб, у звітному — 2700 осіб.

ЗРАЗОК МОДУЛЬНОГО ЗАВДАННЯ ДЛЯ ДЕННОЇ ТА ВЕЧІРНЬОЇ ФОРМ НАВЧАННЯ №2

1. Трудовий потенціал: сутність, показники, структура.
2. Соціальне партнерство в організації.
3. Активні та пасивні заходи регулювання зайнятості населення.
4. Показники продуктивності праці.
5. Задача

Визначити середній тарифний коефіцієнт, середній тарифний розряд, середню тарифну ставку робітників-почасовиків, зайнятих на роботах з нормальними умовами праці, якщо за II розрядом працюють — 16 осіб, за III — 24 особи, за V — 18 осіб.

Таким чином, наведені методичні підходи до формування модульних завдань дають можливість найбільш повно охопити матеріал навчальної дисципліни «Економіка праці й соціально-трудові відносини» та оцінити рівень розуміння та засвоєння матеріалу студентами.